

OHJEET KANADAN JA SUOMEN TASAVALTA VÄLISEN SOSIAALITURVASOPIMUKSEN MUKAISTEN KANADAN VANHUUSTURVAELÄKE-, VANHUUSELÄKE- JA PERH- EELÄKE-ETUUKSIEN HAKEMISEKSI

Jos

- asut Suomessa ja
- haluat hakea Kanadan vanhuusturvaeläkettä tai Kanadan työeläkejärjestelmän vanhuuseläkettä, perhe-eläkettä, lapsenetuutta tai hautausavustusta,

sinun tulee täyttää lomake "Kanadan ja Suomen tasavalta välisen sosiaaliturvasopimuksen mukaisia Kanadan vanhuusturvaeläke-, vanhuuseläke- ja perhe-eläke -etuuksia koskeva hakemus".*

Tämä ohjekirjanen on tarkoitettu avuksi hakemuksen täyttämiseksi. Lue se huolellisesti ja seuraa annettuja ohjeita. Jotta hakemuksesi voitaisiin käsitellä nopeasti, Service Canada (Service Canada) tarvitsee kaikki hakemuslomakkeessa pyydetyt tiedot. Mitä huolellisemmin täytät lomakkeen, sitä paremmin voimme sinua palvella.

- * Jos haluat hakea Kanadan työeläkejärjestelmän työkyvyttömyyseläkettä tai työkyvyttömän vakuutetun lapselle maksettavaa etuutta, sinun tulee täyttää lomake "Kanadan ja Suomen tasavalta välisen sosiaaliturvasopimuksen mukaisia Kanadan työeläkejärjestelmän työkyvyttömyysetuuksia koskeva hakemus". Saat lomakkeen tältä verkkosivustolta ja lähimmästä sosiaaliturvatoimistostasi.

This guide is also available in English under the title *Guide for Completing an Application for Canadian Old Age, Retirement and Survivors Benefits under the Agreement on Social Security between Canada and the Republic of Finland.*

Ce guide est également disponible en français sous le titre *Guide pour remplir une demande de prestations canadiennes de vieillesse, de retraite et de survivants en vertu de l'Accord de sécurité sociale entre le Canada et la République de Finlande.*

Ensimmäinen vaihe: Ota selville, mitä etuuksia voit hakea

Aivan ensiksi sinun on otettava selvää siitä, mihin etuuksiin sinulla saattaa olla oikeus. Auttaaksemme sinua luettelemme seuraavassa tärkeimmät edellytykset kunkin etuuden saamiselle.

On tärkeää huomata, että yksi etuuksista – vanhuusturveläke – perustuu vain ikään ja asumisaikaan Kanadassa. Kaikkia työeläkejärjestelmän mukaisia etuuksia varten on sen sijaan oltava maksettu ansiotuloihin perustuvia vakuutusmaksuja, joko palkansaajana tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, työeläkejärjestelmän voimaantulon jälkeen, eli vuoden 1966 tammikuusta lähtien.

Jos arvelet täyttäväsi ehdot johonkin jäljempänä selostetuista etuuksista, sinun kannattaa hakea kyseistä etuutta. Voit hakea samalla lomakkeella useampaa etuutta.

Joidenkin etuuksien saamiseksi voi tietyissä tapauksissa olla lisäehtoja, joita ei ole mainittu tässä ohjekirjasessa. Saatuaan hakemuksesi Service Canada päättää mahdollisimman nopeasti täytäkö edellytykset ja ilmoittaa siitä suoraan sinulle.

Vanhuusturveläke

Sinulla voi olla oikeus vanhuusturveläkkeeseen, jos

- olet täyttänyt 65 vuotta ja
- olet asunut Kanadassa vähintään yhden vuoden ajan 18 vuotta täytettyäsi ja
- olit Kanadan kansalainen tai sinulla oli Kanadan oleskeluoikeus muuttaessasi pois Kanadasta ja
- olet 18 vuotta täytettyäsi asunut Kanadassa ja Suomessa yhteensä vähintään 20 vuotta (Suomen lainsäädännön mukaiset eläkkeeseen oikeuttavat kaudet voidaan myös lukea hyväksi 20 vuoden asumisehdon täyttämiseksi).

Jos olet 64-vuotias ja kolme viimeksi mainittua ehtoa täyttyvät, sinun olisi parasta hakea vanhuusturveläkettä viipymättä ja siten varmistaa, että eläkettäsi aletaan maksaa heti kun olet täyttänyt 65 vuotta.

Sinulla on oikeus tähän eläkkeeseen, vaikka et olisi tehnyt työtä Kanadassa, eikä sinun myöskään tarvitse lopettaa mahdollista työntekoasi saadaksesi tämän eläkkeen.

Hakiessasi vanhuusturveläkettä täytä hakemuslomakkeen osiot 1, 2, 3 ja 7.

Jos asumisen lisäksi olet myös työskennellyt Kanadassa vuoden 1966 tammikuun jälkeen (jolloin työeläkejärjestelmä tuli voimaan) ja maksanut vakuutusmaksuja Kanadan työeläkejärjestelmään, tulee sinun *lisäksi* hakea myös Kanadan työeläkejärjestelmän mukaista vanhuuseläkettä. Tätä etuutta selostetaan seuraavassa luvussa.

Kanadan työeläkejärjestelmän vanhuuseläke

Sinulla saattaa olla oikeus Kanadan työeläkejärjestelmän vanhuuseläkkeeseen, jos

- olet maksanut vakuutusmaksuja Kanadan työeläkejärjestelmään sen tultua voimaan vuonna 1966, ja
- olet täyttänyt 60 vuotta.

Jos alat saada eläkettäsi ennen 65. ikävuotta, se vähennetään jokaiselta eläkkeesi alkamisvuoden ja 65-vuotissyntymäpäiväsi kuukauden väliseltä kuukaudelta. Tämä vähennys on pysyvä. Osasta 4 näet lisää tietoja Kanadan eläkkeeseen tehtävistä muutoksista.

Hakiessasi Kanadan työeläkejärjestelmän mukaista vanhuuseläkettä, täytä hakemuslomakkeen osiot 1, 2, 4 ja 7.

Kanadan työeläkejärjestelmän perhe-eläke

Sinulla saattaa olla oikeus Kanadan työeläkejärjestelmän perhe-eläkkeeseen, jos *avio- tai avopuolisosi*

- on kuollut ja
- oli maksanut vakuutusmaksuja Kanadan työeläkejärjestelmään sen jälkeen kun järjestelmä vuonna 1966 tuli voimaan, ja
- oli maksanut vakuutusmaksuja Kanadan työeläkejärjestelmään tai Suomen sosiaaliturvajärjestelmään (sen jälkeen kun Kanadan työeläkejärjestelmä vuonna 1966 tuli voimaan) vähimmäisajan (joka vaihtelee kolmen ja kymmenen vuoden välillä riippuen siitä, minkä ikäinen avio- tai avopuolisosi oli kuollessaan).

Perhe-eläke maksetaan samoin ehdoin mies- ja naisleskille. Eläke maksetaan myös, vaikka leski menisi uudestaan naimisiin.

Kanadan työeläkejärjestelmä edellyttää, että puoliso on henkilö, joka on laillisessa avioliitossa vakuutetun kanssa. Vakuutetun avopuolisoksi katsotaan henkilö, jonka kanssa vakuutettu elää avioliitonomaisessa suhteessa. Avopuolisoiden edellytetään eläneen yhdessä vähintään yhden vuoden.

Kanadan työeläkejärjestelmä edellyttää, että puoliso on henkilö, joka on laillisessa avioliitossa vakuutetun kanssa. Vakuutetun avopuolisoksi katsotaan henkilö, jonka kanssa vakuutettu elää avioliitonomaisessa suhteessa. Avopuolisoiden edellytetään eläneen yhdessä vähintään yhden vuoden.

"Huollettavalla lapsella" tarkoitetaan vakuutetun lasta (myös adoptiolasta), joka on

- alle 18-vuotias tai
- 18 vuotta täyttänyt, mutta alle 25 -vuotias ja päätoiminen opiskelija koulussa tai yliopistossa tai
- vähintään 18-vuotias ja työkyvytön ja joka on ollut työkyvyttömänä keskeytyksettä täytettyään 18 vuotta tai vakuutetun kuolemasta lähtien.

Hakiessasi perhe-eläkettä täytä hakemuslomakkeen osiot 1, 2, 5 ja 7.

Kanadan työeläkejärjestelmän lapsenetuuden

Kuolleen vakuutetun huollettavalla lapsella (myös adoptiolapsella) voi olla oikeus lapsenetuuteen, jos lapsi on

- alle 18-vuotias tai
- 18 vuotta täyttänyt, mutta alle 25-vuotias ja päätoiminen opiskelija koulussa tai yliopistossa,

ja jos vakuutettu

- oli maksanut vakuutusmaksuja Kanadan työeläkejärjestelmään sen jälkeen kun järjestelmä vuonna 1966 tuli voimaan, ja
- oli maksanut vakuutusmaksuja Kanadan työeläkejärjestelmään tai Suomen sosiaaliturvajärjestelmään (sen jälkeen kun Kanadan työeläkejärjestelmä vuonna 1966 tuli voimaan) vähimmäisajan (joka vaihtelee kolmen ja kymmenen vuoden välillä riippuen siitä, minkä ikäinen vakuutettu oli kuollessaan)

Hakiessasi tätä etuutta huollettavanasi olevalle alle 18-vuotiaalle lapselle, täytä hakemuslomakkeen osiot 6 osioiden 1, 2, 5 ja 7 lisäksi.

Jos lapsi on täyttänyt 18 vuotta, hänen itsensä tulee hakea tätä etuutta *erillisellä* hakemuksella. Yli 18-vuotiaan lapsen tulee täyttää lomake "Kanadan ja Suomen tasavalta välisen sosiaaliturvasopimuksen mukaisia Kanadan työeläkejärjestelmän lapsenetuuksia koskeva hakemus". Saat lomakkeen tältä verkkosivustolta ja lähimmästä sosiaaliturvatoimistostasi.

Kanadan työeläkejärjestelmän hautausavustus

Hautausavustus voidaan maksaa kertasuorituksena vainajan kuolinpesälle tai kuolinpesän puuttuessa hautauskuluista vastuussa olevalle henkilölle, avio- tai avopuolisolle, tai lähimmälle omaiselle, jos kuollut vakuutettu

- oli maksanut vakuutusmaksuja Kanadan työeläkejärjestelmään sen jälkeen, kun järjestelmä tuli voimaan vuonna 1966, ja i
- oli maksanut vakuutusmaksuja Kanadan työeläkejärjestelmään tai Suomen sosiaaliturvajärjestelmään (sen jälkeen kun Kanadan työeläkejärjestelmä vuonna 1966 tuli voimaan) vähimmäisajan (joka vaihtelee kolmen ja kymmenen vuoden välillä riippuen siitä, minkä ikäinen vakuutettu oli kuollessaan)

Jos on olemassa testamentin toimeenpanija, kuolinpesän hoitaja tai sen muu laillinen edustaja (muu kuin aviotai avopuoliso), hänen tulisi tehdä *erillinen* hakemus hautausavustusta varten. Jos tällaista henkilöä ei ole, tai jos tämä henkilö on kuolleen vakuutetun avio- tai avopuoliso, hän voi hakea hautausavustusta samanaikaisesti hakiessaan perhe-eläkettä.

Hautausavustusta haettaessa on täytettävä lomakkeen osiot 1, 2, 5 ja 7.

Kanadan työeläkejärjestelmän työkyvyttömyyseläke

Sinulla voi olla oikeus Kanadan työeläkejärjestelmästä maksettavaan työkyvyttömyys-eläkkeeseen, jos

- olet tullut työkyvyttömäksi ja
- olet alle 65-vuotias ja
- olet maksanut vakuutusmaksuja Kanadan työeläkejärjestelmään sen jälkeen kun järjestelmä vuonna 1966 tuli voimaan, ja
- olet suorittanut vakuutusmaksuja Kanadan tai Suomen sosiaaliturvajärjestelmään neljän vuoden ajan kuudesta työkyvyttömyyttäsi välittömästi edeltäneestä vuodesta vuodesta tai kolmen vuoden ajan kuudesta työkyvyttömyyttäsi välittömästi edeltäneestä vuodesta, jos olet maksanut vakuutusta vähintään 25 vuotta.

Jotta sinua voidaan pitää työkyvyttömänä Kanadan työeläkejärjestelmän tarkoittamassa mielessä, sinulla tulee olla vakava ja pitkäaikainen fyysinen tai psyykinen sairaus, vika tai vamma. "Vakava" tarkoittaa sitä, että et pysty hankkimaan elatustasi säännöllisellä ansiotyöllä. "Pitkäaikainen" tarkoittaa sitä, että työkyvyttömyytesi on todennäköisesti jatkuvaa eikä sen kesto voida arvioida tai että se todennäköisesti johtaa kuolemaan.

Hakiessasi Kanadan työeläkejärjestelmän mukaista työkyvyttömyyseläkettä sinun tulee täyttää lomake "Kanadan ja Suomen tasavalta välisen sosiaaliturvasopimuksen mukaisia Kanadan työeläkejärjestelmän työkyvyttömyysetuuksia koskeva hakemus". Saat lomakkeen tältä verkkosivustolta ja lähimmästä sosiaaliturvatoimistostasi.

Kanadan työeläkejärjestelmän mukainen työkyvyttömän vakuutetun lapselle maksettava etuus

Jos olet oikeutettu Kanadan työeläkejärjestelmän työkyvyttömyyseläkkeeseen ja jos sinulla on huollettavanasi lapsi (myös adoptiolapsi), lapsellasi voi olla oikeus työkyvyttömän vakuutetun lapselle maksettavaan etuuteen, mikäli hän on

- alle 18-vuotias tai
- 18 vuotta täyttänyt, mutta alle 25-vuotias ja päätoiminen opiskelija koulussa tai yliopistossa.

Hakiessasi tätä etuutta alle 18-vuotiaalle huollettavanasi olevalle lapselle voit käyttää samaa lomaketta, jolla haet omaa työkyvyttömyyseläkettäsi.

Jos lapsesi on täyttänyt 18 vuotta, hänen pitää tehdä *erillinen* hakemus saadakseen tämän etuuden. Hänen täytyy täyttää lomake "Kanadan ja Suomen tasavalta välisen sosiaaliturvasopimuksen mukaisia Kanadan työeläkejärjestelmän lapsenetuksia koskeva hakemus". Saat lomakkeen tältä verkkosivustolta ja lähimmästä sosiaaliturvatoimistostasi.

Kanadan työeläkejärjestelmän mukaisten eläkeoikeuksien jakaminen

Jos avioliitto on päättynyt avioeroon tai avioliiton mitätöimiseen 1.1.1987 tai sen jälkeen, molempien aviopuolisoiden yhteiselämän aikana Kanadan työeläkejärjestelmän mukaisesti ansaitsemat eläkeoikeudet jaetaan tasan puolisoitten kesken. Tämä jako on tehtävä heti kun Kanadan –työ- ja taitojenkehitysministeriö (Minister of Employment and Social Development) on saanut toimenpidettä varten tarvittavat tiedot. Jos avioero tai mitätöiminen tapahtui ennen 1.1.1987, koskee sitä eri määräykset eikä eläkeoikeuden jakaminen ole pakollista. Jos laillinen avioliitto on päättynyt asumuseroon 1.1.1987 tai sen jälkeen ja jos ero on kestänyt vähintään vuoden, kumpi tahansa puolisoista voi hakea eläkeoikeuden jakamista. Asumuseron jälkeiselle eläkeoikeuden jakamista koskevalle hakemukselle ei ole mitään aikarajoja paitsi jos toinen asumuserossa elävistä puolisoista kuolee. Aikaisemmin avoliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa olleet voivat hakea eläkeoikeuksien jakamista neljän vuoden kuluessa siitä lukien, kun he muuttivat erilleen, edellyttäen että he ovat eläneet erillään vuoden ajan.

Jos arvelet, että sinulla on oikeus Kanadan työeläkejärjestelmän eläkeoikeuksien jakamiseen ja haluat hakea jakamista, liitä hakemukseesi lyhyt kirjallinen lausunto tätä koskien. Service Canada lähettää sen jälkeen sinulle erityisen kyselylomakkeen lisätietojen saamiseksi, jotta voidaan ratkaista, onko eläkeoikeuksien jakaminen mahdollista.

Toinen vaihe: Hakemuslomakkeen täyttäminen

Kaikkien hakijoiden tulee täyttää lomakkeen osiot 1, 2 ja 7. Haettavasta etuudesta riippuu, onko täytettävä myös:

- osio 3 – Vanhuusturveläke
- osio 4 – Kanadan työeläkejärjestelmän vanhuuseläke
- osio 5 – Kanadan työeläkejärjestelmän perhe-eläke tai hautausavustus
- osio 6 – Kanadan työeläkejärjestelmän lapseneläke

Kaikkiin kysymyksiin tulee vastata huolellisesti. Allekirjoitusta kohdassa 30 lukuun ottamatta, vastaukset pyydetään kirjoittamaan painokirjaimin tai koneella.

Service Canada käy hakemuksia koskevaa kirjeenvaihtoa joko englannin tai ranskan kielellä oman valintasi mukaan. Ilmoita haluamasi kirjeenvaihtokieli.

Osio 1 – Kaikki hakijat täyttävät

Kohta 1

Jos haet vanhuusturveläkettä tai Kanadan työeläkejärjestelmän vanhuuseläkettä, ilmoita suomalainen henkilötunnuksesi ja kanadalainen sosiaalivakuutusnumerosi (Social Insurance Number / numéro d'assurance sociale). Jos haet perhe-eläkettä, lapsenetuutta tai hautausavustusta, ilmoita Kanadan työeläkejärjestelmään vakuutusmaksuja maksaneen kuolleen vakuutetun suomalainen henkilötunnus ja kanadalainen sosiaalivakuutusnumero.

Jos sinulla ei ole kanadalaista sosiaalivakuutusnumeroa, tai se ei ole tiedossasi, hakemuslomakkeen osiossa 2 antamasi tiedot voivat olla riittäviä oman henkilöllisyytesi (tai vakuutusmaksuja Kanadan työeläkejärjestelmään maksaneen kuolleen vakuutetun henkilöllisyyden) varmistamiseksi.

Kohta 2

Tarkista, että olet vastannut kaikkia hakemiasi etuuksia koskeviin kysymyksiin ja että olet liittänyt mukaan kuhunkin etuuteen tarvittavat asiapaperit. Jos et voi hankkia syntymätodistusta, pyydä Suomen toimivaltaiselta viranomaiselta ohjeita syntymäaikasi todistamiseksi muulla tavoin.

Osio 2 – Vanhuusturveläkkeen hakijaa tai vakuutettua koskevat yleiset tiedot

Jos haet itsellesi vanhuusturveläkettä tai Kanadan työeläkejärjestelmän vanhuuseläkettä, kysymykset kohdissa 3-11 koskevat *sinua itseäsi*.

Jos haet itsellesi perhe-eläkettä, lapsenetuutta tai hautausavustusta, kohdissa 3-11 tiedustellut asiat koskevat *kuollutta vakuutettua*, joka oli maksanut vakuutusmaksuja Kanadan työeläkejärjestelmään.

Jos teet hakemuksen jonkun toisen puolesta, joka ei pysty sitä itse tekemään, sinun tulee antaa tiedot kyseisestä henkilöstä tai kyseisen henkilön kuolleesta avio- tai avopuolisosta tai vanhemmasta. Liitä hakemukseen selvitys, jossa kerrot lyhyesti, mistä syystä kyseinen henkilö ei kykene itse tekemään hakemusta.

Kohta 4

Kirjoita koko nimi (etunimi tai -nimet ja sukunimi), myös syntymän hetkellä ollut sukunimi (jos se eroaa nykyisestä). Syntyessä saatu sukunimi on tarpeen oikean henkilöllisyyden varmentamiseksi, mikäli nimi on myöhemmin muuttunut avioliiton kautta tai muusta syystä.

Kohdat 5 ja 6

Jos haet vanhuusturveläkettä tai Kanadan työeläkejärjestelmän vanhuuseläkettä, kirjoita nykyinen kotiosoitteesi kohtaan 5. Jos haluat saada hakemustasi koskevan kirjeenvaihdon ja tulevat etuusmaksut muuhun osoitteeseen, ilmoita kyseinen osoite kohdassa 6; muussa tapauksessa merkitse rasti ruutuun, jonka vieressä lukee "sama kuin kohdassa 5". Jos haet perhe-eläkettä, lapsenetuutta tai hautausavustusta, kohtaan 5 kirjoitetaan kuolleen vakuutetun viimeinen osoite ja kohta 6 jätetään täyttämättä.

Kohta 7

Ilmoita syntymäpaikka täydellisenä, mukaan lukien kaupunki tai kylä, territorio, osavaltio tai territorio, ja valtio.

Kohta 8

Jos Kanadan sosiaalivakuutuskorttiin merkitty nimi poikkeaa kohtaan 4 merkitystä nimestä, ilmoita kohdassa 8 koko nimi *täsmälleen* sellaisena kuin se on merkitty sosiaalivakuutuskorttiin. Tämä auttaa Service Canadaa selvittämään, mitä vakuutusmaksuja on maksettu Kanadan työeläkejärjestelmään, ja päättämään oikeudesta Kanadan työeläkejärjestelmän etuuksiin.

Kohta 9

Jos olet asunut muussa maassa kuin Kanadassa ja Suomessa tai maksanut sosiaaliturvamaksuja muuhun maahan, sinulla voi olla oikeus kyseisen maan sosiaaliturvaetuuksiin. Tarkka vastaus kohtaan 9 on siis tarpeellinen, jotta saisit kaikki etuudet, joihin sinulla on oikeus. Muista, että jos haet perhe-eläkettä, lapsenetuutta tai hautausavustusta, antamiesi tietojen tulee koskea kuollutta vakuutettua.

Kohta 10

Kanadan työeläkejärjestelmän mukaan kaudet, joiden aikana ansiot ovat vähäisiä pienten lasten kotihoidon takia, saatetaan jättää ottamatta huomioon laskettaessa etuutta; tämä nostaa usein etuuden määrää. Jotta tämä olisi mahdollista, on sinun tai avio- tai avopuolisosi täytynyt olla oikeutettu Kanadan lainsäädännön mukaiseen lapsilisään (Family Allowances / Allocations familiales) tai lapsiveroetuuteen (Child Tax Benefit / prestation fiscale pour enfants) alle 7-vuotiaasta lapsesta 1.1.1966 jälkeen. Jos haet vanhuuseläkettä ja olit itse tai avio- ta avopuolisosi oli oikeutettu Kanadan lapsilisään tai lapsiveroetuuteen alle 7-vuotiaasta lapsesta 1.1.1966 jälkeen (tai jos haet perhe- eläkettä tai hautausavustusta ja kuolleella vakuutetulla oli 1.1.1966 jälkeen oikeus Kanadan lapsilisiin tai lapsiveroetuuteen alle 7-vuotiaasta lapsesta), merkitse tämä kohtaan 10. Jos vastauksesi on "kyllä", lähetämme sinulle erillisen lomakkeen, johon voit merkitä tätä etuutta varten tarvittavat tarkemmat tiedot.

Kohta 11

Ilmoita siviilisäätö ja mahdollisen avio- tai avopuolison koko nimi ja syntymäaika.

Osio 3 – Täytetään haettaessa vanhuusturveläkettä

Kanadassa asumista koskevat tiedot tarvitaan, jotta Service Canada voi ratkaista oikeuden vanhuusturveläkkeeseen ja määrätä eläkkeen suuruuden. Ilmoitettujen maahansaapumis- ja maastalähtöpäivämäärien tulee olla tarkkoja ja asiapaperein todennettuja (passit, viisumit, laiva- ja lentoliput yms.).

Kohta 12

Jos et ole syntynyt Kanadassa, ilmoita päivämäärä, jolloin saavuit Kanadaan *ensimmäisen* kerran, ja paikka, johon silloin saavuit. Jos olet syntynyt Kanadassa, jätä tämä kohta täyttämättä.

Kohta 13

Tiedot oleskeluoikeudestasi Kanadassa sillä hetkellä kun muutit pois Kanadasta tarvitaan, jotta voitaisiin päättää, onko sinulla oikeus vanhuusturveläkkeeseen. Ilmoita, missä ominaisuudessa viimeksi olit Kanadassa, ja liitä mukaan jokin asiapaperi, joka tukee lausuntoasi (Kanadan kansalaisuuskortti tai -todistus, maahanmuuton yhteydessä saatu henkilöllisyyskortti, maahanmuuttoviisumi tms.)

Kohta 14

Luettele kaikki paikat sekä Kanadassa että muualla, joissa olet syntymästäsi lähtien asunut. Tämä tieto on olennainen vanhuusturveläkehakemuksesi kannalta. Mainitse jokainen kaupunki tai kylä, provinssi, osavaltio tai territorio, ja valtio. Osoitteenmuutoksia saman kaupungin tai kylän alueella on tarpeetonta merkitä. Jos kohdassa 14 oleva tila ei riitä, merkitse tiedot erilliselle paperille, jonka liität hakemukseen.

Kohta 15

Ilmoita kahden sellaisen henkilön nimi, osoite ja puhelinnumero, jotka tuntevat sinut ja voivat vahvistaa Kanadassa asumistasi koskevat tiedot. Nämä henkilöt voivat asua Kanadassa tai ulkomailla, mutta he eivät saa olla verisukulaisiasi eivätkä sukua avioliiton kautta. Heidän tulisi tuntea sinut niin pitkältä ajalta kuin mahdollista.

Kohta 16

Rastita asianomainen ruutu sen mukaan, katsotaanko sinun oleskelevan Kanadassa verotustarkoituksiin. Jos vastasit ei, se tarkoittaa, että et oleskele Kanadassa tuloverotuksen tarkoituksiin. Tässä tapauksessa voimme vähentää kuukausittaisesta vanhuusturveläkkeestä veron, jotka joutuvat peritään henkilöiltä, jotka eivät oleskele maassa. Prosentti on 25 % kuukausittaisesta vanhuusturveläkkeestä, jollei asuinmaallasi ole verosopimusta Kanadan kanssa, joka alentaa prosenttia tai vapauttaa sinut maksamasta veroa.

Lisäksi, jos vastasit ei, ilmoita ovatko netto tulosi koko maailmasta alle osoitetun summan. Tämä kysymys on edellytyksenä, koska maksettu vanhuusturveläke voi pienentyä Kanadan *tuloverosäädöksen säännöksen perusteella*. Sen nimenä on vanhuusturvan palautusvero, kun kyse on henkilöistä, jotka eivät oleskele Kanadassa. Vanhuusturvan palautusvero ei välttämättä koske, jos asuinmaallasi on verosopimus Kanadan kanssa, joka vapauttaa sinut maksamasta veroa.

Palautusvero vähennetään kuukausittaisesta vanhuusturveläkkeestäsi. Koska et oleskele Kanadassa, Kanadan verottaja laskee vähennyksen määrän maailmasta saamiesi edellisvuoden nettotulojen perusteella. Kanadan verottaja lähettää sinulle vanhuusturvan tulonpalautus - lomakkeen joka vuoden helmikuussa, jos asut maassa, jossa vanhuuseläkkeen palautusvero on voimassa. Riippumatta tuloistasi sinun on jätettävä tämä ilmoitus joka vuoden 30. helmikuuta mennessä. Jos et teet niin, vanhuusturveläkkeesi lopetetaan heinäkuussa.

Osa 4 – Täytettävä haettaessa Kanadan eläkettä

Kohta 17

lätstäsi riippuen sinulla on useita vaihtoehtoja, jotka koskevat Kanadan eläkkeen alkamispäivää.

Voit alkaa saada eläkkeesi milloin tahansa täytettyäsi 60 vuotta.

Alennettu eläke: ikä 60 - 65 vuotta

Eläkkeesi on **alennettu** kiinteällä prosentilla ennen 65. ikävuotta joka kuukausi, jolloin päätät saada sen. Tämä alennus on pysyvä.

Vuodesta 2012 vuoteen 2016 tämän alennuksen määrä nousee asteittain 0,52 %:stä 0,6 %:iin kuukaudessa. Tämä tarkoittaa sitä, että jos alat saada eläkettäsi vuona 2016 täytettyäsi 60 vuotta, se on 36 % **vähemmän** kuin jos olisit alkanut saada sitä vasta täytettyäsi 65 vuotta. Alennusprosentti, joka on voimassa eläkkeesi alkamisvuonna, pysyy voimassa niin kauan, kuin vastaanotat etuutta, eikä se muutu. Eläkkeesi voi nousta joka vuosi kuluttajaindeksin muutosten perusteella.

Vuosi	% kuukausittaisesta alennuksesta	Enimmäisalennus (jos eläke alkaa täytettyäsi 60 vuotta)
2012	0,52	31.2%
2013	0,54	32.4%
2014	0,56	33.6%
2015	0,58	34.8%
2016	0,60	36%

Eläkkeesi alkaa siinä kuussa, jona vastaanotamme hakemuksesi (tai myöhempänä päivämääränä, jos ilmoitat sen hakemuksessasi). Voit alkaa saada sitä aikaisintaan 60-vuotissyntymäpäivän jälkeisessä kuussa.

Täysi eläke: 65-vuotiaana

Jos alat saada eläkettäsi **65-vuotiaana**, saat **täyden** eläkemäärän, johon sinulla on oikeus ansioidesi ja eläkemaksujesi perusteella. Eläkkeesi alkaa 65. syntymäpäivän jälkeisessä kuussa.

Lisätty eläke: 65 ikävuoden jälkeen

Eläkkeesi **kasvaa** kiinteällä prosenttimäärällä 65. ikävuotta seuraavalta jokaiselta kuukaudelta, jona lykkät sitä, 70. ikävuoteen saakka.

Vuodesta 2012 vuoteen 2016 tämän lisäyksen määrä kasvaa asteittain 0,64 %:stä 0,7 %:iin kuukaudessa. Tämä tarkoittaa sitä, että jos alat saada eläkettäsi vuona 2013 täytettyäsi 70 vuotta, se on 42 % **vähemmän** kuin jos olisit alkanut saada sitä vasta täytettyäsi 65 vuotta.

Vuosi	%:n kuukausittainen lisäys	Enimmäislisäys (jos eläke alkaa täytettyäsi 70 vuotta)
2012	0,64	38.4%
2013	0,70	42%

Jos teet hakemukset 65-vuotissyntymäpäiväsi jälkeen, you can choose to receive retroactive pension payments, mutta ne eivät voi alkaa aikaisemmin kuin 65-vuotissyntymäpäiväsi seuraavassa kuussa. Yleisesti ottaen voimme suorittaa Kanadan eläkkeen takautuvia maksuja enintään 12 kuukautta (11 kuukautta plus kuukausi, jona jätät hakemuksen).

Jos lykkäät Kanadan eläkkeesi hakemista sen jälkeen, kun olet täyttänyt 70 vuotta, voit menettää etuuksia. **Ei ole rahallista etua siitä, että lykkäät eläkettäsi 70 ikävuoden yli.**

Kanadan eläkkeen uusi eläkkeen jälkeinen etuus (voimaantulo vuoden 2012 tammikuussa)

Canada Pension Planin (CPP) ja Quebec Pension Planin (QPP) (Quebec Pension Plan / Régime de rentes du Québec) eläkkeensaajilla, jotka ovat iältään 60 - 70 vuotta, voi olla kelpoisuus saada eläkkeen jälkeistä etuutta (Post-Retirement Benefit / prestation après-retraite) suoritettuaan päteviä eläkemaksuja CPP:hen.

Uusi eläkkeen jälkeinen etuus on erillinen CPP-eläkkeestä. Asian helpottamiseksi eläkkeen jälkeisen etuuksesi määrä lisätään ennestään maksettavaan CPP-eläkkeeseen mutta se pysyy täysin **erillisenä eränä**. Yhdessä eläkkeesi ja eläkkeen jälkeinen etuutesi lisäävät asteittain eläketuloasi (vaikka jo saisit CPP-eläkkeen enimmäismäärää). Jokainen eläkemaksuvuosi johtaa uuteen eläkkeen jälkeiseen etuuteen, joka maksetaan seuraavana vuonna. Sinun ei tarvitse hakea eläkkeen jälkeistä etuutta; jos sinulla on kelpoisuus saada sitä, se maksetaan sinulle automaattisesti, alkaen vuodesta 2013.

On tärkeää huomata, että ainoastaan CPP-eläkettä saavat henkilöt kartuttavat eläkkeen jälkeistä etuutta. Nämä etuudet eivät luo CPP-etuuksien kelpoisuutta tai lisää niiden määrää eivätkä niiden osalta voi suorittaa hyvityksen jakoa tai eläkkeen jakamista.

Alkaen tammikuusta 2012, jos olet työssä ja saat eläkettä CPP:stä tai QPP:stä, voit joutua maksamaan CPP:n eläkemaksuja eläkkeen jälkeisen etuuden kattamiseksi, iästäsi riippuen. Saat lisää tietoja eläkkeen jälkeisestä etuudesta käymällä verkkosivustollamme osoitteessa <http://www.servicecanada.gc.ca/cppchanges>.

Olet...	60 - 65 vuotta	Vähintään 65 vuotta mutta alle 70 vuotta
<i>CPP-eläkkeen saaja JA pysyt työelämän ulkopuolella.</i>	Sinua ei koske uusi eläkkeen jälkeinen etuus.	Sinua ei koske uusi eläkkeen jälkeinen etuus.
<i>CPP-eläkkeen saaja JA olet työssä tai palaat työelämään Quebecin ulkopuolella.</i> <i>tai</i> <i>CPP-eläkkeen saaja JA olet työssä tai palaat työelämään Quebecin ulkopuolella.</i>	Työnantajasi on vähennettävä Kanadan eläkkeen eläkemaksut palkastasi. Jos olet yksityisyrittäjä, sinun on maksettava sekä työntekijän että työnantajan osuudet tulovero- ja etuusilmoituksessa. Sinun ei tarvitse hakea eläkkeen jälkeistä etuutta. Eläkkeen jälkeinen etuus maksetaan sinulle automaattisesti alkaen vuodesta 2013, jos sinulla on kelpoisuus.	Työnantajasi on vähennettävä Kanadan eläkkeen maksut palkastasi tai jos olet yksityisyrittäjä, sinun on maksettava sekä työntekijän että työnantajan osuudet tulovero- ja etuusilmoituksessasi, jollet halua lakkaa maksamasta CPP:hen. Voit saada lisää tietoja CPP:n eläkemaksujen lopettamisesta käymällä Canada Revenue Agencyn verkkosivustolla osoitteessa www.cra.gc.ca/cpp tai soittamalla 1-800-959-8281. Sinun ei tarvitse hakea eläkkeen jälkeistä etuutta. Eläkkeen jälkeinen etuus maksetaan sinulle automaattisesti alkaen vuodesta 2013, jos sinulla on kelpoisuus.

Osio 5 – Täytetään haettaessa perhe-eläkettä tai hautausavustusta

Kohdat 18–20

Kohdissa 17–19 kysytyt tiedot koskevat henkilöä, joka hakee perhe-eläkettä tai hautausavustusta. Kirjoita näihin kohtiin oma nimesi ja osoitteesi siitä riippumatta, oletko vainajan avio- tai avopuoliso tai (haettaessa hautausavustusta) vainajan kuolinpesän puolesta esiintyvä henkilö.

Kohdassa 19 kysytään nykyistä kotiosoitettasi. Jos haluat saada hakemusta koskevan kirjeenvaihdon sekä etuusmaksut johonkin muuhun osoitteeseen, merkitse kyseinen osoite kohtaan 20; muussa tapauksessa merkitse rasti ruutuun, jonka vieressä lukee "sama kuin kohdassa 19".

Kohta 21

Ilmoita suhteesi kuolleeseen vakuutettuun (esim. vaimo, mies, avopuoliso, äiti, isä, poika, tytär, vainajan kuolinpesän pesänselvittäjä, jne.).

Kohta 22

Ilmoita, onko olemassa kuolleen vakuutetun testamentin toimeenpanijaa, kuolinpesänhoitajaa tai muuta laillista edustajaa. Jos tämä henkilö ei ole vakuutetun avio- tai avopuoliso, hänen tulee tehdä *erillinen* hakemus hautausavustuksen saamiseksi. Jos tällaista henkilöä ei ole, tai jos tämä henkilö on kuolleen vakuutetun aviotai avopuoliso, hänen tulee tehdä hautausavustushakemus merkitsemällä rasti hakemuslomakkeen sivulla 1 olevaan ruutuun, jonka vieressä lukee "hautausavustus".

Kohta 23

Jos haet perhe-eläkettä itsellesi, ilmoita mahdollinen kanadalainen sosiaalivakuutusnumerosi. Jos teet hakemuksen avio- tai avopuolison puolesta, ilmoita hänen kanadalainen sosiaalivakuutusnumerosensa.

Kohta 24

Tähän kohtaan merkitään syntyessä saatu sukunimi, jotta henkilöllisyys voidaan varmistaa, vaikka nimi olisi muuttunut avioliiton solmimisen tai muun syyn vuoksi.

Kohdat 25 ja 26

Tiedot tarvitaan, jotta Service Canada voi päättää, oletko henkilö, joka on avio- tai avopuoliso Kanadan työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön mukaisesti. (Ks. s. 3, jossa määritellään "vakuutetun avio- tai avopuoliso").

Osio 6 – Täytetään haettaessa lapsenetuutta

Kuolleen vakuutetun alle 18-vuotiaan lapsen etuus maksetaan yleensä henkilölle, joka huolehtii lapsesta. Lapsenetuudet maksetaan suoraan 18 vuotta täyttäneille, mutta alle 25-vuotiaille täysipäiväisesti koulussa tai yliopistossa opiskeleville lapsille. Jokaisen tällaisen lapsen tulee tehdä erillinen hakemus omasta puolestaan. (Tarkemmat yksityiskohdat Kanadan työeläkejärjestelmän lapsenetuuden hakemisesta ovat näiden ohjeiden sivulla 4).

Kohta 27

Luettele vakuutetun kaikki lapset, joiden puolesta haet etuuksia, ilmoita heidän syntymäaikansa ja oheista kunkin lapsen syntymätodistus.

Jos olet 18 vuotta täyttänyt, mutta alle 25-vuotias, ilmoita syntyessäsi saamasi nimi ja syntymäaikasi sekä oheista syntymätodistukseksi.

Kysymykset 28 ja 29

Täytä nämä kohdat vain siinä tapauksessa, että olet täyttänyt 18 vuotta ja haet lapsenetuutta itsellesi tai jos haet tätä etuutta huollettavan lapsen puolesta mutta et hae samanaikaisesti perhe-eläkettä. Jos haet sekä alle 18-vuotiaan huollettavanasi olevan lapsen etuutta että perhe-eläkettä, jätä kohdat 28 ja 29 täyttämättä.

Osio 7 – Hakijan allekirjoitus

Allekirjoituksellasi vakuutat tässä hakemuksessa antamiesi tietojen oikeellisuuden. Valtuutat lisäksi Suomen toimivaltaisen viranomaisen antamaan Service Canadalle tietoja, jotka voivat vaikuttaa hakemiisi kanadalaisiin etuuksiin.

HUOMIO: Jos annat virheellisen tai harhaanjohtavan lausunnon, voit joutua maksamaan *Canada Pension Planin* tai vanhuusturvalain mukaisen hallinnollisen sakon mahdollisine korkoineen tai joutua syytteeseen rikkomuksesta. Kaikki vastaanottamasi tai saavasi etuudet, joihin sinulla ei ollut oikeutta, on maksettava takaisin.

Todistajan ilmoitus tarvitaan vain siinä tapauksessa, että hakija allekirjoittaa hakemuksensa puumerkillä.

Tarvittavat asiakirjat

On parempi lähettää asiakirjojen oikeiksi todistetut jäljennökset kuin alkuperäiskappaleet. Jos haluat lähettää alkuperäiset asiakirjat, lähetä ne kirjattuina. Palautamme alkuperäiset asiakirjat sinulle.

Hyväksymme alkuperäisen asiakirjan valokopion ainoastaan, jos se on helposti luettava ja jos se on alkuperäiskappaleen oikeaksi todistettu jäljennös. Voit pyytää jotakin seuraavista henkilöistä todistamaan valokopiosi oikeaksi:

- Kirjanpitäjä
- Ensimmäiset kansat -yhteisön päällikkö
- Service Canadan paikalliskeskuksen työntekijä virallisessa ominaisuudessa
- Hautausurakoitsija
- Rauhantuomari
- Lakimies, tuomari, notaari
- Rahoituslaitoksen johtaja
- Terveystieteiden ja lääketieteen henkilöstö: Kiropraktikko, hammaslääkäri, lääkäri, farmaseutti, psykologi, ammatillisen koulutuksen saanut sairaanhoitaja
- Kansanedustaja tai hänen henkilöstönsä
- Provinssin lainsäädäntöelimen jäsen tai hänen henkilöstönsä
- Kirkon tai uskonnollisen yhteisön viranomainen
- Kunnan kirjuri
- Liittohallituksen ministeriön tai sen jonkin viraston virkamies
- Suurlähetystön, konsulaatin tai High Commission -edustuston virkamies
- Sellaisen maan virkamies, jonka kanssa Kanadallaon vastavuoroinen sosiaaliturvasopimus
- Poliisiviranomainen
- Postimestari
- Ammatti-insinööri
- Sosiaalityöntekijä
- Opettaja

Henkilöiden, jotka todistavat valokopiot oikeiksi, on verrattava alkuperäistä asiakirjaa valokopioon, ilmoitettava virallinen asemansa tai nimikkeensä, kirjoitettava nimikirjoituksensa ja nimenselvitys, ilmoitettava puhelinnumerosa ja ilmoitettava päivämäärä, jolloin he todistivat asiakirjan oikeaksi.

Heidän on myös kirjoitettava valokopioon seuraava ilmoitus: **Tämä valokopio on jäljennös alkuperäisestä asiakirjasta, jota ei ole muutettu millään tavoin.**

Jos asiakirjassa on tietoja molemmiin puoliin, molemmat puolet on jäljennettävä ja todistettava oikeaksi. Et voi todistaa oikeiksi omien asiakirjojesi valokopioita, etkä voi pyytää sukulaista tekemään niin puolestasi. Kirjoita Kanadan sosiaalivakuutusnumerosi meille lähettämiisi valokopioihin.

Henkilötietojen luottamuksellisuus

Antamiesi tietojen keräämisen oikeusperusta on vanhuusturvasäädös ja Kanadan eläkelainsäädäntö etuuksia koskevan kelpoisuutesi määrittämiseksi. Sosiaaliturvanumero (SIN) kerätään Kanadan eläkeasetuksen 52 §:n nojalla ja SIN:iä koskevan valtiovarainministeriön direktiivin mukaisesti sosiaaliturvanumeron valtuutettuna käyttäjänä. Sosiaaliturvanumeroa käytetään varmistamaan henkilön tarkka tunnistaminen, niin että etuudet voidaan lähettää asianmukaisesti, jolloin etuudet ja oikeudet voidaan laskea oikein. Sosiaaliturvanumeroa käytetään myös tulontarkistustarkoituksiin Kanadan verohallinnon kanssa voidaksemme palvella sinua paremmin ja vähentää julkishallinnon päällekkäisyyttä.

Tämän hakemuksen esittäminen on vapaaehtoista. Kuitenkin jos kieltäydyt antamasti henkilötietojasi, Kanadan työ- ja taitoministeriö (ESDC) ei pysty käsittelemään hakemustasi.

Antamiasi tietoja voidaan käyttää ja/tai antaa politiikka-analyysiin, tutkimukseen ja/tai arviointitarkoituksiin. Näiden toimien suorittamiseksi voidaan linkittää monia tietolähteitä, jotka ovat ESDC:n hoidossa ja valvonnassa. Kuitenkin, kun henkilötietoja käytetään ja/tai annetaan tällä tavalla, seurauksena ei ole, että sinusta tehdään hallinnollinen päätös (kuten päätös oikeudestasi etuuteen).

Antamasi tiedot voidaan jakaa ESDC:ssa, liittovaltion minkä tahansa instituution, provinssin viranomaisen tai provinssin lain perusteella luodun julkisen elimen kanssa, jonka kanssa ESDC on tehnyt sopimuksen, ja/tai hallituksen ulkopuolisten kolmansien osapuolten kanssa, voidakseen hallita *Kanadan eläkettä*, parlamentin muita säädöksiä sekä liittovaltion tai provinssin lakia sekä poliittisen analyysin, tutkimuksen ja/tai arvioinnin tarkoituksiin. Tietoja voidaan jakaa muiden maiden hallitusten kanssa kyseisen lain, OAS ACTin sekä Kanadan eläkkeen *vastavuoroista hallintaa tai toimintaa koskevien sopimusten mukaisesti*.

Henkilötietojesi hallintaan sovelletaan OAS Actia, *Kanadan eläkettä* sekä *tietosuojalakia*. Sinulla on oikeus tutustua henkilötietoihisi ja oikeus niiden suojaan. Sen tallennuspaikka on ESDC PPU 146 (CPP) - henkilötietopankki ja ESDC PPU 116 (OAS) -henkilötietopankki. Ohjeet siitä, miten nämä tiedot saadaan, esitetään pääpiirteissään hallituksen julkaisussa, jonka nimi on *Info Source*, **joka on saatavana seuraavassa verkko-osoitteessa**: www.infosource.gc.ca. *Info Source* on saatavissa myös verkossa missä tahansa Service Canadian keskuksessa.